

Dispositionen: Att börja i rätt ände ...

Genom att sortera den skrivna texten så att läsningen flyter lätt, behåller du läsarens intresse genom hela artikeln.

Intervju & reportage

Artiklar som beskriver en händelse är lättast att disponera. Du skriver helt enkelt i kronologisk ordning – det vill säga i den ordning det hela utspelar sig. Kanske upplever du det som ett ganska statiskt sätt att skriva en text, men tills du fått lite skrivvana är det att rekommendera. Att ta tidshopp och vända tillbaka är en konst och det kan lätt bli rörigt och störande för läsaren om du inte behärskar detta till fullo.

När du skriver en intervju behöver du inte ta med dina frågor. Inled istället varje nytt ämne med ett påstående som visar vad det hela handlar om. Om du till exempel ställt frågan: "Hur upplever du din arbetssituation?" kan du inleda stycket med: "NN upplever att hennes arbetssituation har förändrats ..." och så vidare.

Ett tips är att skriva varannat stycke i berättande form och varannat som ett direkt citat, det ger liv och flyt åt texten. Fakta och mer konkreta saker kan du berätta, medan du låter intervjupersonen själv uttala sina åsikter och känslor.

Nyhetsartikel & notis/referat

När det gäller disponeringen av rena faktatexter finns det några punkter som är lämpliga att följa:

- Börja med det intressantaste
- Avsluta med det minst intressanta
- Ge svar på frågorna: vad, vem, när, var, hur och varför. I den ordningen.
- Skriv kort, utan onödiga adjektiv och personliga kommentarer

En notis är en kort nyhetsartikel som disponeras som ett intro. Läs mer i avsnitt 5 av "Lilla skrivskolan".

Var noga med att alla fakta blir rätt. Är du osäker på något – kolla detta en extra gång. Det är viktigt för trovärdigheten både när det gäller din artikel och dig själv som journalist. Akta dig för att bli personlig och börja kommentera. Det får du göra när du skriver en krönika.

Recension

En recension kan skrivas på lika många sätt som det finns recensenter. Här är det fritt för egen bedömning hur du vill lägga upp texten och formulera dig.

Känner du dig lite osäker så här i början kan du följa den här mallen för ett enkelt upplägg. Vi utgår från att det är en bokrecension du skriver, men med viss modifiering kan du applicera listan på musik- och filmrecensioner också:

- Titel? Förlag? Utgivningstillfälle?
- Författare, gärna med lite bakgrundsinformation?
- Handling i korta drag?
- Dina intryck av handling och författarprestation.
- Upplevelse av läsningen och tankar om boken.
- Ett kort citat som illustrerar det du vill säga.
- Roliga och intressanta fakta och nyheter om författaren och kring boken eller tidigare böcker.

Krönika/kåseri

I en krönika kan du skriva om vad du (eller ännu oftare vad redaktören) vill. Ett bra kåseri kan vi kalla för ett "stå upp"-inlägg i skrift. Du kan ta upp en aktuell händelse, ett eget intresse, någon speciell företeelse du lagt märke till eller något du varit med om. Det är bara din egen fantasi som begränsar ämnesvalet.

Att skriva en krönika är bland det svåraste och roligaste du kan göra, därför att det inte finns några tydliga regler. Förutom i viss mån de språkliga som du inte helt kommer undan. Därför kan du sällan vara säker på om det du skrivit ska gå hem hos läsaren eller inte.

Skriv gärna roliga och satiriska texter om allt mellan himmel och jord. Skriv snällt eller elakt, allvarligt eller fyndigt. Eller allt på en gång om du lyckas väva ihop det till en helhet.

Men akta dig för att breda ut dig alltför mycket. Låt en kort och träffsäker text utmynna i ett långt skratt eller en lång tids eftertanke.